

POSTANOWIENIE

12 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 12 czerwca 2025 r. w Warszawie
zażalenia E. M.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z 7 marca 2024 r., I WSC 147/23,

w sprawie ze skargi E. M. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 17 września 2019 r.

I C 781/17 oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 22 października 2020 r.

w sprawie I ACa 1280/19

z powództwa E. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Busku-Zdroju

i Prokuratorowi Okręgowemu w Kielcach

o zapłatę,

1. oddala zażalenie;

**2. zasądza od powódki E. M. na rzecz Skarbu Państwa -
Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5400
(pięć tysięcy czterysta) zł, z odsetkami ustawowymi za
opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia
powódce niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem
kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu
zażaleniowym;**

**3. oddala wniosek pełnomocnika powódki z urzędu
o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
w postępowaniu zażaleniowym.**

[PG]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 października 2020 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację powódki E. M. od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 17 września 2019 r., oddalającego jej powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Busku - Zdroju i Prokuratorowi Okręgowemu w Kielcach o zapłatę kwoty 400 000 zł.

Powódka zaskarżyła wyrok Sądu odwoławczego skargą na niezgodność z prawem prawomocnego wyroku, którą sporządziła i podpisała osobiście.

Postanowieniem z 7 marca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie odrzucił skargę powódki wskazując, że zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez profesjonalnych pełnomocników, chyba że strona ma określone w art. 87¹ § 2 k.p.c. kwalifikacje prawnicze, których jednak nie posiada. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny wskazał art. 424⁶ 3 k.p.c.

W zażaleniu powódka reprezentowana przez ustanowionego z urzędu pełnomocnika zaskarżając powyższe postanowienie w całości wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji, a ponadto o przyznanie pełnomocnikowi kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu zażaleniowym, które nie zostały opłacone w jakiegokolwiek części. Zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 424⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 87¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 130 § 1 k.p.c. na skutek odrzucenia skargi bez uprzedniego wezwania powódki do uzupełnienia jej braków poprzez złożenie jej z zachowaniem przymusu adwokackie przez pełnomocnika profesjonalnego w osobie adwokata lub radcy prawnego.

W odpowiedzi na zażalenie Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny miał podstawy prawne do odrzucenia wniesionej osobiście przez powódkę skargi na niezgodność z prawem prawomocnego wyroku. Zgodnie bowiem z art. 424⁶ § 3 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c., spóźnioną, nieopłaconą lub z innych przyczyn niedopuszczalną, jak również skargę, której braków strona nie usunęła w wyznaczonym terminie. Adresatem tego przepisu jest sąd, który wydał zaskarżony wyrok, czyli sąd pierwszej albo drugiej instancji, co wynika art. 424⁶ § 1 k.p.c.

Wbrew stanowisku powódki wniesienie skargi na niezgodność z prawem prawomocnego wyroku z naruszeniem wymogu przymusu adwokacko-radcowskiego, przy braku zdolności postulacyjnej powódki, nie uzasadniało wszczęcia postępowania naprawczego. Uzupełnieniu podlegają jedynie braki formalne skargi, o których mowa w art. 424⁵ § 2 k.p.c., co wprost wynika z art. 424⁶ § 2 k.p.c. Wśród wymienionych w art. 424⁵ § 2 k.p.c. braków nie ma odnoszącego się do bezwzględnego wymogu z art. 87¹ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., zaś o kosztach postępowania zażaleniowego zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 424¹² k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (jedn. tekst: Dz. U. z 2024 r., poz. 1192), natomiast w zakresie odsetek na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614) oraz przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2324). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, jedn. tekst: Dz. U. z 2023, poz. 1964 ze zm.).

Zważywszy na oczywistą bezzasadność zażalenia nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek pełnomocnika z urzędu o przyznanie od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce w postępowaniu zażaleniowym. W orzecznictwie ukształtowało się stanowisko, że czynności pełnomocnika ustanowionego z urzędu, wywołujące skutek w postaci odrzucenia środka prawnego, nie uzasadniają przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 marca 2018 r., III CNP 25/17, 29 kwietnia 2015 r., III CNP 2/15, 20 września 2007 r., III CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41). W takiej sytuacji, w celu zachowania uprawnienia do uzyskania wynagrodzenia ze środków publicznych pełnomocnik z urzędu powinien sporządzić opinię o braku podstaw do wniesienia środka prawnego.

[PG]

[a.ł]